

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Ing. M. D., DiS.**, zast. Mgr. Davidem Purmenským, advokátem, se sídlem 28. října 3117/61, Ostrava, proti žalované: **Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola Brno**, se sídlem Merhautova 15, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 11. 2015, č. j. 62 A 144/2015 – 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předcházející řízení

[1] Žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podanou u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“) dne 6. 8. 2015 se žalobkyně domáhala uložení povinnosti žalované vydat ve lhůtě 30 dnů rozhodnutí ve věci ukončení studia žalobkyně. V žalobě blíže uvedla, že ředitelka žalované RNDr. Odstrčilová ukončila žalobkyni dne 29. 8. 2014 studium. O této skutečnosti byla žalobkyně informována na její vlastní žádost potvrzením ze dne 31. 10. 2014, č. j. Zdrš 10/2014/M/30, jehož obsahem je sdělení, že žalobkyně dne 28. 8. 2014 neuspěla při komisionální zkoušce z parodontologie cvičení, čímž nesplnila podmínku pro ukončení 3. ročníku stanovenou akreditovaným vzdělávacím programem v oboru Diplomovaná dentální hygienistka, a dále sdělení, že následujícím dnem, tj. dnem

29. 8. 2014, přestala být studentkou školy. Žalobkyně má za to, že ukončením studia dochází ke změně jejích práv, proto mělo být o této skutečnosti vydáno rozhodnutí ve smyslu § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), které jí mělo být prokazatelně doručeno. Žalovaná je tak dle názoru žalobkyně v tomto směru nečinná.

[2] Krajský soud nejdříve zkoumal, zda jsou splněny podmínky řízení. V této souvislosti dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas a je přípustná, neboť ve smyslu § 80 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), byla podána do jednoho roku od okamžiku, kdy žalovaná učinila vůči žalobkyni poslední úkon (kterým je vydání potvrzení ze dne 31. 10. 2014), přičemž žalobkyně současně vyčerpala prostředek na ochranu proti nečinnosti ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 80 odst. 3 správního řádu, když podle obsahu byla tímto prostředkem stížnost žalobkyně ze dne 12. 1. 2015, jež byla podána u Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

[3] V rámci samotného hmotněprávního posouzení věci krajský soud dovodil, že na skutkový stav spočívající v nesplnění podmínky stanovené akreditovaným vzdělávacím programem pro příslušný ročník se vztahují ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), jenž je ve vztahu k správnímu řádu právním předpisem speciálním. Jelikož část VI. školského zákona, regulující studium na vyšší odborné škole, neobsahuje právní úpravu související s ukončením studia pro nesplnění podmínek pro postup do dalšího ročníku, nutno za této situace analogicky použít § 68 odst. 3 školského zákona, jenž je svým obsahem a účelem nejbližší okolností posuzovaného případu, neboť upravuje totožnou otázku na úrovni středoškolského vzdělávání. Podle jmenovaného ustanovení v případě nepostoupení žáka do vyššího ročníku dochází k ukončení studia posledním dnem příslušného školního roku nebo po tomto dni dnem následujícím po dni, kdy nevykonal opravnou zkoušku nebo neprospěl při hodnocení v náhradním termínu. Krajský soud tak dospěl k závěru, že žalobkyně přestala být studentkou školy v důsledku nesložení komisionální zkoušky. Tato skutečnost přitom nastala přímo ze zákona, a žalovaná tudíž o ní mohla vystavit pouze potvrzení. Pravomoc ředitelky žalované znovu individuálně vrchnostensky rozhodnout o ukončení studia žalobkyně podle § 67 odst. 1 správního řádu nebyla dána, neboť tato pravomoc není stanovena v § 165 odst. 2 školského zákona, jenž upravuje, ve kterých případech ředitel školy a školského zařízení o právech a povinnostech rozhoduje. S ohledem na uvedené shledal krajský soud žalobu nedůvodnou, a rozsudkem ze dne 4. 11. 2015, č. j. 62 A 144/2015 – 39 (dále též „napadený rozsudek“), ji proto v souladu s § 81 odst. 3 s. ř. s. zamítl.

II.

Obsah kasační stížnosti a navazující vyjádření žalované

[4] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatelka se neztotožňuje s analogickou aplikací § 68 odst. 3 školského zákona na skutkové okolnosti nyní projednávané věci. Analogie není dle jejího názoru namístě,

pokračování

neboť jmenované ustanovení upravuje ukončení vzdělání středního, jež je postaveno na odlišných základech a cílech než vyšší odborné vzdělání. Stěžovatelka současně krajskému soudu vytýká, že aplikoval ustanovení, které se týká ukončení studia na střední škole nikoliv však v posledním roce vzdělávání. Ukončování středního vzdělání v posledním roce studia upravují § 75 odst. 3 a § 81 odst. 9 (stěžovatelka patrně myslela § 81 odst. 10 – poznámka zdejšího soudu) školského zákona. Krajský soud tak použil právní normu, která se nevztahuje ke skutkově podobné situaci. Jelikož u stěžovatelky došlo k ukončení studia v posledním ročníku při nevykonání komisionální zkoušky (tedy nikoliv v jeho průběhu a nikoliv nevykonáním zkoušky závěrečné – tzv. absolutoria), žalovaná měla o této skutečnosti vydat rozhodnutí podle § 67 odst. 1 správního řádu. Stěžovatelka totiž neúspěchem u komisionální zkoušky nesplnila podmínky pro účast na absolutoriu podle § 102 školského zákona, čímž se nemohla zúčastnit na absolutoriu. Školský zákon přitom upravuje ukončení studia v posledním ročníku toliko v souvislosti s neúspěchem u absolutoria (stěžovatelka v této souvislosti odkazuje na § 102 odst. 5 až 7 školského zákona). Závěrem kasační stížnosti stěžovatelka dodala, že v důsledku nečinnosti žalované se nachází v právní nejistotě, neboť nemá k dispozici rozhodnutí o ukončení studia, které by mohla věcně napadnout a rovněž není schopna prokázat se ukončením studia před úřadem práce. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

[5] Žalovaná se k obsahu kasační stížnosti vyjádřila ve svém podání ze dne 17. 12. 2015, v němž pouze stručně uvedla, že s napadeným rozsudkem souhlasí.

III.

Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti v první řadě hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. V této souvislosti dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou (§ 103 a § 106 s. ř. s.), stěžovatelka je řádně zastoupena (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a není namístě kasační stížnost odmítnout pro nepřipustnost (§ 104 s. ř. s.).

[7] Nejvyšší správní soud, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), následně napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Neshledal přitom ani vady, ke kterým by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné nejdříve připomenout, že prostředkem na ochranu proti nečinnosti správního orgánu v rámci správního soudnictví je zvláštní typ žaloby podle § 79 s. ř. s., jehož odst. 1 stanoví, že „[t]en, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.“

[9] Podstatou projednávané věci je posouzení otázky, zda za nečinnost žalované lze považovat nevydání rozhodnutí o ukončení studia stěžovatelky, a to postupem podle § 67 odst. 1 správního řádu, jenž stanoví, že „[r]ozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách.“ Nejvyšší správní soud proto předesílá, že aby bylo možné v posuzovaném případě dospět k závěru o případné nečinnosti žalované, musel by být v první řadě splněn předpoklad, že žalovaná, resp. její ředitelka, je povinna rozhodnutí o ukončení studia stěžovatelky podle citovaného ustanovení správního řádu vydat. Nutným předpokladem této povinnosti by tedy byla samotná pravomoc žalované, resp. její ředitelky, o této otázce rozhodovat.

[10] Zdejší soud se nejdříve zabýval první dílčí otázkou, která v nyní projednávané věci vyvstává, a sice otázkou aplikačního vztahu ustanovení školského zákona a správního řádu. V této souvislosti je potřebné odkázat předně na § 1 správního řádu, jehož odst. 1 stanoví, že „[t]ento zákon upravuje postup orgánů moci výkoné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (dále jen -správní orgán-).“ Odst. 2 téhož ustanovení pak stanoví, že „[t]ento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup.“ Z citovaných ustanovení plyne, že subsidiární použití správního řádu na postup správních orgánů podle jiných zákonů, a tedy i zákona školského, předpokládá již samotný správní řád.

[11] Školský zákon se pak k otázce vztahu ke správnímu řádu vyjadřuje ve svém § 183 odst. 1, jenž stanoví, že „[s]právní řád se nevztahuje na rozhodování podle § 27 odst. 1, § 74 odst. 9 písm. c), § 80a odst. 4, § 82, § 90 odst. 12, § 102 odst. 9, § 172 odst. 9 a § 176.“ Použitím argumentu *a contrario* tak možno dovodit, že v případech rozhodování podle školského zákona, které nejsou vyjmenovány ve výše citovaném § 183 odst. 1 školského zákona, se správní řád použije. Základní podmínkou ale zůstává, že má-li se správní řád ve vztahu ke školskému zákonu použít, musí být rozhodováno o otázce, která je školským zákonem výslovně předpokládána, přičemž je současně svěřena do působnosti správního orgánu rozhodujícího podle tohoto zákona. Jinými slovy řečeno – citované ustanovení § 183 odst. 1 školského zákona nemůže být vykládáno tak, že správní řád se použije i v případech, kdy školský zákon určitou otázku přímo neupravuje, a nestanovuje tak pravomoc konkrétního správního orgánu o této otázce rozhodovat.

[12] Pro podpoření tohoto názoru lze poznamenat, že pravidlo obsažené ve výše citovaném § 183 odst. 1 školského zákona se v jeho znění účinném do 31. 12. 2011 nacházelo až v odst. 2 téhož ustanovení, přičemž § 183 odst. 1 tohoto zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2011, stanovil, že „[p]okud tento zákon nestanoví jinak, vztahuje se na rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti státní správy podle tohoto zákona správní řád.“ Jak v této souvislosti uvádí i doktrína (viz komentář k § 183 odst. 1 školského zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2011, in: KATZOVÁ, P. Školský zákon. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2009), „[v] tomto ustanovení je vyjádřeno subsidiární použití zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, na veškeré rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti státní správy podle školského zákona. [...] Je však nezbytné zdůraznit, že ředitelé škol a školských

pokračování

zařízení zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí mají postavení správního orgánu pouze při svém rozhodování taxativně vymezeném v § 165 odst. 2 školského zákona, na jiný jejich postup vyplývající ze školského zákona se zákon č. 500/2004 Sb., nevztahuje.“

[13] Se shora uvedeným doktrinálním závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Současně je nutno podotknout, že na něm nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že pravidlo obsažené v § 183 odst. 1 školského zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2011, se v nyní účinném znění tohoto zákona již nenachází, neboť i samotný zákonodárce odůvodnil vypuštění tohoto pravidla právě jeho nadbytečností (viz důvodová zpráva k vládnímu návrhu č. 340/0 na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů).

[14] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že výše citované názory v podstatě reflektují jednu ze základních zásad činnosti správních orgánů, spočívající ve vázanosti správních orgánů při výkonu své pravomoci jejím zákonem stanoveným rozsahem (viz § 2 odst. 2 správního řádu; obdobně lze poukázat i na § 10 správního řádu, jenž stanoví, že „[s]právní orgány jsou věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona.“). Lze proto uzavřít, že subsidiární použití správního řádu ve vztahu ke školskému zákonu přichází v úvahu pouze v případech, v nichž je správními orgány vykonávána jejich působnost podle školského zákona.

[15] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k posouzení druhé dílčí otázky, a sice zda lze z ustanovení školského zákona dovodit pravomoc ředitele školy rozhodovat o ukončení studia stěžovatelky.

[16] Jak bylo nastíněno již výše, pravomoc ředitele školy rozhodovat o právech a povinnostech v oblasti státní správy je vymezena v § 165 odst. 2 školského zákona, a to výčtem následujících věcí: „a) zamítnutí žádosti o povolení individuálního vzdělávacího plánu podle § 18 a zamítnutí žádosti o přeřazení žáka nebo studenta do vyššího ročníku podle § 17 odst. 3, b) přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání podle § 34 a ukončení předškolního vzdělávání podle § 35, zařazení dítěte do přípravného stupně základní školy speciální podle § 48a, zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy podle § 47, c) zamítnutí žádosti o odklad povinné školní docházky podle § 37, d) převedení žáka do odpovídajícího ročníku základní školy podle § 39 odst. 2, e) přijetí k základnímu vzdělávání podle § 46, přestupu žáka podle § 49 odst. 1, převedení žáka do jiného vzdělávacího programu podle § 49 odst. 2 a zamítnutí žádosti o povolení pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 2, f) přijetí ke vzdělávání ve střední škole podle § 59 a následujících, vyšší odborné škole podle § 93 a následujících a v konzervatoři podle § 88, g) zamítnutí žádosti o přestup, změnu oboru vzdělání, přerušení vzdělávání a opakování ročníku podle § 66 a 97, h) zamítnutí žádosti o pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 1, i) podmíněné vyloučení a vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení podle § 31 odst. 2 a 4, j) zamítnutí žádosti o uznání dosaženého vzdělání podle § 70 a 100, k) povolení a zrušení povolení individuálního vzdělávání žáka podle § 41.“

[17] Z výše uvedeného výčtu je zřejmé, že v působnosti ředitele školy pravomoc rozhodovat o ukončení studia žáka nebo studenta není zahrnuta. Patrně nejbližším případem (neboť jeho následkem je *de facto* stejný právní stav, tj. ukončení studia) je druhý

z případů vymezených pod písm. i) citovaného ustanovení, a sice vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení podle § 31 odst. 2 a 4 školského zákona. Tuto situaci nicméně nelze dle názoru Nejvyššího správního soudu srovnávat s ukončením studia pro nesplnění podmínek pro ukončení ročníku, neboť vyloučení žáka nebo studenta ze školy je podmíněno jeho předcházejícím závažným zaviněným porušením povinností stanovených školským zákonem nebo školním či vnitřním řádem (srov. § 31 odst. 2 školského zákona) a i systematicky je řazeno mezi kázeňská opatření (viz § 31 odst. 1 školského zákona). Navíc pro tyto případy upravuje školský zákon ukončení studia zvláštním způsobem, když ve svém § 31 odst. 4 větě poslední stanoví, že „[ž]ák nebo student přestává být žákem nebo studentem školy nebo školského zařízení dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.“

[18] Jiné případy, jejichž následkem by bylo ukončení studia studenta, se přitom v taxativním výčtu § 165 odst. 2 školského zákona nenacházejí. Lze v této souvislosti odkázat také na komentář ke školskému zákonu (viz komentář k § 165 odst. 2 školského zákona in: KATZOVÁ, P. Školský zákon. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2009), z něhož plyne, že „[t]oto ustanovení je z hlediska praktické aplikace školského zákona velmi důležité, neboť taxativním způsobem vymezuje případy, ve kterých ředitel školy nebo školského zařízení rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy, má tedy postavení orgánu státní správy. To především znamená, že ředitel školy nebo školského zařízení zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí není „klasickým“ orgánem státní správy při výkonu jakékoliv své působnosti (na rozdíl od ministerstev, úřadů práce, finančních úřadů, České školní inspekce apod.), neboť je především statutárním orgánem právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, přičemž samotné poskytování vzdělávání a školských služeb podle školského zákona nelze považovat za výkon státní (ani širěji pojaté veřejné) správy. Zároveň však ředitel školy nebo školského zařízení v některých případech rozhoduje o důležitých právech a povinnostech uchazečů o vzdělávání a účastníků vzdělávání týkajících se ústavně zaručeného práva každého na vzdělání (článek 33 Listiny základních práv a svobod), a to proto, že stát na něj školským zákonem tuto rozhodovací pravomoc v oblasti státní správy přenáší. Z tohoto důvodu § 165 odst. 2 školského zákona výslovně vymezuje případy, kdy ředitel školy nebo školského zařízení zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy (na rozdíl od předchozí právní úpravy obsažené v § 22 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, kdy byly stanoveny případy, ve kterých ředitel školy nebo školského zařízení rozhodoval podle správního řádu).

[19] S ohledem na shora uvedené má Nejvyšší správní soud za to, že řediteli školy nepřísluší vydávat rozhodnutí, jejichž faktickým následkem je ukončení studia žáka či studenta v jiných případech, než je vyloučení žáka či studenta ze školy. Lze proto uzavřít, že žalovaná v posuzovaném případě nemá pravomoc vydat rozhodnutí o ukončení studia stěžovatelky, a nemůže tak být považována za nečinnou.

[20] Jelikož stěžovatelka vytýkala krajskému soudu rovněž nesprávnost aplikace § 68 odst. 3 školského zákona, považuje zdejší soud za vhodné zabývat se i touto kasační námitkou. K otázce přípustnosti použití analogie ve veřejném právu se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 As 47/2011 – 105 (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na

pokračování

www.nssoud.cz), v němž vyslovil, že „[a]nalogií aplikace práva je třeba rozumět řešení právem neupravených vztahů podle právní úpravy vztahů podobných. Teorie práva rozlišuje tzv. analogii legis, tedy situaci, kdy se na skutkovou podstatu zákonem neřešenou aplikuje právní norma, která je obsažena ve stejném zákoně a která upravuje skutkovou podstatu nejpodobnější, a tzv. analogii iuris, tzn. situaci, kdy lze výjimečně aplikovat právní zásady příslušného právního odvětví, případně dokonce obecné právní zásady, které obsahuje celý právní řád, ovšem pouze za předpokladu, že není možné postupovat prostřednictvím analogie legis. Použití analogie iuris je ve veřejném právu značně nežádoucí, zatímco použití analogie legis lze za účelem vyplnění mezer v procesní úpravě za předpokladu, že je to ve prospěch ochrany práv účastníků řízení, použít (blíže k této otázce viz nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 1 As 25/2005 – 70).“

[21] *Doktrína připouští ve veřejném právu použití analogie legis pouze v omezené míře, a to navíc pouze pro použití v situacích, kdy zákon danou právní problematiku vůbec neřeší. V takovém případě je přípustné pro výklad chybějící právní úpravy či pojmu podpůrně použít zákonného ustanovení svou povahou a účelem nejbližšího. [...]*“

[22] Je nepochybné, že v nyní projednávané věci byla krajským soudem aplikována *analogie legis*, neboť krajský soud, vycházející z předpokladu, že ukončení studia na vyšší odborné škole, není školským zákonem výslovně regulováno, dovodil, že na tyto případy je nutno použít jiné ustanovení školského zákona, kterým je jeho § 68 odst. 3, jenž stanoví, že „[ž]ák, který po splnění povinné školní docházky nepostoupil do vyššího ročníku, přestává být žákem školy posledním dnem příslušného školního roku nebo po tomto dni dnem následujícím po dni, kdy nevykonal opravnou zkoušku nebo neprospěl při hodnocení v náhradním termínu, anebo dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o nepovolení opakování ročníku.“

[23] Lze však v této souvislosti přisvědčit stěžovateli, že § 68 odst. 3 školského zákona se vztahuje na částečně odlišné situace, jelikož upravuje otázku ukončení studia pro nesplnění podmínek pro postup do dalšího ročníku. Otázku ukončování studia na vyšší odborné škole v jeho posledním ročníku výslovně upravují § 101 až 103 školského zákona. Ostatně i právní úprava středoškolského vzdělávání obsahuje zvláštní ustanovení pro ukončování studia v jeho posledním ročníku (viz § 72 až 82 školského zákona).

[24] Podle § 101 věty první školského zákona „[v]yšší odborné vzdělávání se ukončuje absolutoriem.“

[25] Podle § 102 odst. 1 školského zákona „[p]odmínkou pro absolutorium je úspěšné ukončení posledního ročníku vzdělávání. Absolutorium se skládá ze zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka a obhajoby absolventské práce. Absolventská práce může být zpracována a obhajována společně několika studenty; i v tomto případě jsou studenti hodnoceni jednotlivě. Absolventská práce a její obhajoba může obsahovat též část ověřující praktické dovednosti.“

[26] Podle § 102 odst. 7 školského zákona „[s]tudent přestává být studentem vyšší odborné školy dnem následujícím po dni, kdy úspěšně vykonal absolutorium. Nevykonali-li student

úspěšně absolutorium v případě vzdělávacího programu v délce 3 roky v řádném termínu, přestává být studentem školy 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit, v případě vzdělávacího programu v délce 3,5 roku přestává být studentem školy 31. ledna roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit. Jestliže se student ke zkoušce nebo obhajobě bez řádné omluvy nedostavil, jeho omluva nebyla uznána nebo byl ze zkoušky vyloučen, posuzuje se, jako by zkoušku nebo obhajobu vykonal neúspěšně.

[27] Z první věty výše citovaného ustanovení § 102 odst. 7 školského zákona vyplývá, že k řádnému ukončení studia může dojít pouze úspěšným vykonáním absolutoria (srov. též § 101 větu první školského zákona). V takovém případě je studium ukončeno dnem následujícím po dni, kdy bylo absolutorium úspěšně vykonáno. Pro posuzování případ je nicméně významná především druhá věta citovaného ustanovení, neboť tato upravuje ukončení studia v případech, kdy absolutorium úspěšně vykonáno nebylo. Dle názoru Nejvyššího správního soudu přitom není rozhodující, z jakého důvodu nebylo absolutorium úspěšně vykonáno. V úvahu tak přichází jednak varianta, že absolutorium nebylo úspěšně vykonáno z důvodu, že student neprospěl z některé zkoušky nebo neobhájil absolventskou práci (srov. § 102 odst. 1 větu druhou a § 102 odst. 5 školského zákona), a následně též varianta, že student se pro nesplnění podmínky úspěšného ukončení posledního ročníku vzdělávání absolutoria vůbec nemohl zúčastnit (viz § 102 odst. 1 školského zákona).

[28] Výše uvedenému názoru je ostatně nakloněná i doktrína. Pravidlo obsažené v § 102 odst. 7 školského zákona je totiž v tomto zákoně v obdobné podobě obsaženo taktéž ve vztahu ke středoškolskému vzdělávání. Podle § 75 odst. 3 školského zákona „[Ž]ák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni, v němž úspěšně vykonal závěrečnou zkoušku. Nevykonal-li žák závěrečnou zkoušku v řádném termínu, přestává být žákem školy 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit.[...]“; (pro středoškolské studium ukončované maturitní zkouškou srov. též § 81 odst. 10 školského zákona). Jak uvádí komentář ke školskému zákonu (viz komentář k § 75 odst. 3 školského zákona in: KATZOVÁ, P. Školský zákon. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2009), „[v] případě, [že] žák nevykonal závěrečnou zkoušku v řádném termínu, přestává být žákem školy 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit. Přičemž je zcela nerozhodné, z jakého důvodu žák závěrečnou zkoušku v řádném termínu nevykonal, tedy zda k tomu došlo proto, že žák vykonal neúspěšně některou ze zkoušek závěrečné zkoušky, nebo proto, že neukončil poslední ročník svého vzdělávání (na konci druhého pololetí daného školního roku neprospěl nebo nemohl být hodnocen - viz § 69 odst. 4 školského zákona).“

[29] Vzhledem k tomu, že prostřednictvím analogické aplikace práva je možno postupovat pouze za situace, že neexistuje právní úprava, která by posuzovanou problematiku výslovně upravovala (srov. judikatorní závěry uvedené v odst. [20] – [21] tohoto rozsudku), nebylo v nyní projednávané věci namíste zvolit přiměřené použití § 68 odst. 3 školského zákona, nýbrž přímou aplikaci § 102 odst. 7 věty druhé téhož zákona. Lze proto uzavřít, že student vyšší odborné školy, který se z důvodu nesplnění podmínek pro úspěšné ukončení posledního ročníku vzdělávání řádného termínu absolutoria vůbec nezúčastnil, přestává být studentem vyšší odborné školy 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit (resp. 31. ledna, pokud se jedná o vzdělávací program v délce 3,5 roku).

pokračování

[30] K ukončení studia stěžovatelky tak v nyní projednávané věci došlo podle § 102 odst. 7 věty druhé školského zákona už dne 30. června 2014 (tedy nikoliv dne 29. 8. 2014, jak se mylně domnívá žalovaná – viz potvrzení ze dne 31. 10. 2014, č. j. Zdrš 10/2014/M/30). Krajský soud tudíž zkoumanou právní otázku posoudil v tomto ohledu částečně nesprávně, nutno nicméně zdůraznit, že tato skutečnost nemá na zákonnost napadeného rozsudku žádný vliv, neboť nemůže ničeho změnit na závěru, že žalovaná nemá pravomoc vydat rozhodnutí o ukončení studia, a nemůže tak být považována za nečinnou.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[31] Ze všech výše popsaných důvodů považuje Nejvyšší správní soud kasační stížnost za nedůvodnou, a v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. ji proto zamítl.

[32] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Jelikož stěžovatelka neměla v řízení o kasační stížnosti úspěch, nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení. Žalovaná náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepožadovala.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2016

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu